

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-só emelet,
hova minden a lap szemlét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,

hova az előzetesek és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díjai fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.

Néptanítóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1 1/2 frt. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:

Vasárnap és csütörtökön.

Mezőgazdaság és ipar.

Az ez ideig silány termés máris érezteti hatását. A gabona ára emelkedik örömeire és vigaszára a gazdáknak, a kenyér drágul, a megélhetés nehezebb lesz a népesség zömének, a munkás, a szegény néposztálynak.

A börzspeculációk némileg kárpótolják a gazdát a rossz termésért, de ki és mi kárpótolja az iparost, akinek amugy is pangó üzletét tökéletesen tönkre teszi az általános pénztelenség és a kereset hiánya.

A nagy anomalia, mely a mezőgazdaság tüntetésében található nálunk, most érezteti végtelenül lesújtó hatását az ország lakosságára nézve.

Az aránytalanság, az ipar- és mezőgazdaság közötti kiélesedés és mint egy ledőlő pyramis dől végig az országon, ránehezülve a közélet minden nemére, megbénítja a társadalmat, elsomorító közönybe ejtve az iparos osztályt.

Mi lesz ebből?

Évtizedek óta nem tud kibontakozni a fejlődő ipar a kezdetlegességből, mert előli a túltengett mezőgazdaság. Ha jó a termés, a gabona ára, a művelés költségeit sem fedezi és így a földművelés nem adhat munkát az iparnak, ha rossz a termés, bármennyire emelkedik is a gabona ára, a gazda nem mer költeni, mert földjébe kell befektetnie annak csekély jövedelmét. Ismét az ipar szenved.

Ne adja Isten, hogy egy igazán súlyos év neheztől a sokat szenvedett hazára, mert az az egy inséges esztendő megadhatja a végős csapást, nemcsak a mezőgazdaságnak, hanem az iparosnak is, és hosszú évtized is kevés lesz a csapás kiheverésére.

Az új kereskedelmi miniszter helyesen fordította tekintetét ipari állapotunkra. — Csak akkor remélhető a jobb helyzet, ha az ipar és mezőgazdaság művelésének aránya helyre áll, vagyis inkább beáll az egyensúly.

A földművelő gazdát ipari foglalkozásához kell szoktatni, mert hiszen egy egész hosszú tél alatt iparüzéssel

foglalkozva nagy gondoktól szabadulhatna meg. Csakhogy azt tapasztaljuk legalább nagy részénél, hogy a nyarat munkaidőnek, a telet pedig pihenőnek tekintik s a végtelenül hosszú pihenő napon ki nem fogy a pipából a tűz, a boros korsóból pedig a karezos.

Igy persze a nyár veszteségeit a rossz termés által a láda fiában okozott fröcsöget be nem lehet tölteni. De ha ellenben a télen becsületos ipari munka mellett telnek el az idők, bizony más volna sorsa a gazdának ebben a szegény országban.

Baross miniszter erre a körülményre tekintettel lehetne s van reményünk, hogy az ő erélyes körültekintő munkája nem fogja figyelmen kívül hagyni Svájec példáját.

A kis Svájecnek 21 millió évi bevétele van házi ipari munkából, pedig a nyár ott is mezei munkából, állattenyésztésből folyik el s csak a hosszú téli időben fur, farag a nép s dolgozik: fából csonból csecebeceket, házi eszközöket gyárt és e házipari termékekkel elárasztja egész Francia, Németországot, sőt hazánkat is.

Nálunk sokkal kedvezőbbek a viszonyok a házipar ipar illeten művelésére s nálunk még sem történik semmi e tekintetben. A gazda megelégedik a maga jóvoltáról s a télen át henyel és költ, de nem keres.

Ezen változtatni kell! Akár pedig erélyes kormányintézkedés, akár pedig messze terjedő társadalmi akció legyen a kezdete a dolognak, de meg kell kezdeni.

A gazdák érdekében az iparos jóvoltáért helyén volna a sürgős intézkedés.

POLITIKAI HIREK.

* **Badekovich utódja** gyanánt szentkozolnai Cseh Ervin szeremi főispán mellett Josipovich Imre horvát képviselőt emlegetik, kinek fia magyar országgyűlési képviselő s — úgy látszik — az ő jelölése komolyabb is. Josipovich már akkor is mint az egyetlen horvát miniszterjelölt emlegették, midőn a zagräbi botanok alkalmával Badekovich demissionált. Akkor csak azért nem nevezték ki, mert Tiszának sikerült Badekovichot az újból való belépésre bírni. Josipovichot mint Magyarország barátját ismerik.

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Turin-párisi kirándulás.

XI.

Kétség kívül elismeri mindenki, hogy Kossuth Lajos csak egy Demostenessel hasonlítható össze. Beszédének rendkívüli hatását mindazonáltal sokan ama lázas időknél tulajdonítják, a melyekben elmondattak, s melyek a kedélyeket különben is izgalomban s folytonos langolásban tartották.

Vannak azonban rajongók, Kossuthimádók, a kik fanatikus elragadtatásokban az egész forradalmat, annak óriási alkotásait egyedül Kossuth ékesszólásának tulajdonítják.

De egyaránt hisszük azt mindannyian, hogy az a kor, mely Kossuthot megteremté, e lángszellemben önmagához méltó alakot, céljához méltó eszközt, sikereihez méltó koronát alkotott, hogy a szabadságharcz elválaszthatatlanul össze van azzal a titáni erővel, mely e csodás férfuban még késő aggaságában is imponáló módon tud érvényesülni, mely az emberi gondolkodást még sok évszázadon keresztül foglalkoztatni fogja.

Képzeltető, hogy a 850 turini látogató mily magasra esigázott várakozással nézett elébe ama megbecsülhetetlen történelmi jelentőségű pillanatnak, a melyben szemeli előtt álland az ékesszólás e phoenomenális művésze s 40 évi mély hallgatás után újra ragyogtatni fogja napfényét, sugárzószótát . . .

Semmi sem lett volna természetesebb, mint hogy e rezgő varázs után áhítózz, s csaknem lehetetlenség után sovárgó tömeg Kossuth beszéde után kiabrandulva tér önmagába s bevallja, hogy csalódott várakozásában.

Hogy ez nem történt, — hogy ellenkezőleg a legulazottabb igények is kielégítve, — s úgyszólván gyönyörűlt ittasulva hagyták oda a Nuovo Giardino publico örökké emlékeztető épü-

letét, ez maga eléggé jellemzi Kossuth ékesszólásának nagy erejét.

Kisértsük meg leírni a leírhatatlant. Beszéljük el a másfél órai szónoklat történetét.

Egész történetje van.

Attól a pillanattól fogva, hogy Kossuth fölemelkedett ülőhelyéből s ajkait szóra nyitotta meg, mintegy hatalmába éité a 850 ember lelületét, s mint a szobrász az ő alakátlan anyag tetszése szerint alkotja s idomítja, akként varázslott elő Kossuth tetszése szerinti hangulatokat, melyek csodamódra változtatták egymást.

Az első hangulat bánatos volt. Az agg férfiú reszketeg kézzel emelte föl poharát . . . Szemei könyektől csilogtak . . . Arczán mély fájdalom tükröződött vissza . . .

A miről Helyfő beszélt, mindaz, a mi e pillanatban a múltból meglevenéülve előttünk állott, amaz alkotások, melyek részben rommá váltak már, Kossuth czéltűvésztettnek hitt élete, a 40 évi száműzetés keserűsége, az a halátlanság, melylyel a magyar parlament Kossuthot még a magyar polgárság jogától is meg akarta fosztani, mindez s még sok egyéb, e pillanatban oly nyomasztólag nehezedett lelkünkre, oly fájó éret éledt szívünkben, oly borongós-mélabus légáram terjengett a tömeg fölött, mely mindannyiunkat lenyűgözött.

Bánatosan rezgett végig Kossuth első szava a terven, mely szomorúság szólt ki a halk szózatból, midőn a számos évi önkényes s majd önkénytelen száműzetés . . . hajlott kora, mely immár a sir küszöbére sodorta, és végül keserű honvégya nyert egy-egy szépen körülírt gondolatban kifejezést.

Egy pillanat alatt megtelt minden szem könyvel, mely mint számtalan gyémántesepp fénylett körszékül, — melyen át, — mint felhők közül a nap, — előtörni iparkodott a tuláradó szív melege . . .

A könyv aztán lepergett, — itt ott egy-egy elfojtott zokogás hallatszott, majd előkerültek a zsebkendőik is, s lassan-

* **Ha, ez montenegrói rablókka!** A N. W. Tagblatt fentattassal közli, hogy Herzegovinában csapatainknak montenegrói rablókka (?) összuiközésük lett volna, mely alkalommal hét katona megöltetett egy a 2. sz. műszaki ezredből és hat a 38. gyalogezredből. A rablók közül nyolcan estek el. Trebinjében 4, Běsében 11 rablót fogtak el. Antovac mellett is megtámadtak a rablók egy csendőrt és egy katonát s mindkettőt súlyosan megsebesítettek. A rablók mindenütt tulyomó számmal voltak. — A megölt hét katona holttestét borzasztó módon megcsontkították.

Megyei s helyi hírek.

* **A király születés napja.** Ó felsége születése napját városunk közönsége a szokott ünneppilyességgel tartotta meg. Dél-élelt 10 óraker ünneppilye istentisztelet volt a róm. kath. templomban. A templom nem volt képes befogadni a nagy közönséget, melynek egy része a templom előtt hullámozott. A misén Fejér Gyula apát plébános pontifikált fényes segédlettel. Közreműködött a kaszinó-egyleti dalára, mely Zangl Józsefnek egy négy hangra írt miséjét adta elő. Betétek voltak: Gradnabe (Voce mea) Weiss Lőrinczről, énekelte Soros Antal úr és Cherubini remek Sanetusa Szabacsy Anna kisasszony által énekelve. Az istentiszteleten részt vettek Sándor Béla főispán vezetése alatt a megyei tisztviselők, továbbá városi hatóság tagjai Dr. Csikás Benő polgármester vezetése alatt, az állami hivatalok tisztviselői, a közös hadsereg és honvédség és csendőrség tisztjei, a bírói kar stb. A honvédségből egy zászlóalj vonult ki teljes díszben Gírhly Mihály főhadnagy vezetése alatt s ugyeszen sikerült sortűzeivel nagyban emelte az ünneppilyéfényt. Azután az istentisztelet befejeztével a főispán, polgármester és összes hivatalok képviselői innem a gör. keleti templomba mentek, pont 1/4 11 óraker pont a zsidó templomba vonultak hol Bruder József a zsidó hitközség képzett kántóra remek ünnepi énekeket énekel Goldfahn Ciska és Elenora, Kauffmann Helen, Kramer Irén, Singer Berta kisasszonyok és Komlos Armin úrból álló kar szép kísérettel. Az istentiszteletet Hereberberger Matild kisasszony művészi orgona játéka kísérte. Dr. Fischer Mihály a zombori hitközség művelt főrabijá gyönyörű imát mondott a királyért és hazáért. Az ünneppilyéseket délután 1 óraker fényes bankett fejezte be, melyen a közös hadsereg honvédség és csendőrség valamint a tartalékos tisztek részt vettek.

* **A zombori honvédség avazsmanja.** Ó Felsége születésnapja alkalmából történt rendkívüli előléptéseknél a zombori honvédség körében a következők avazsároztak: Császárgéza száhadassá, Kohári Gyula főhadnaggyá és Láng Máté hadnaggyá lettek.

* **Szi. István napja.** Első magyar apostoli királyunk ünnepeit ille meg kedden városunk. Az ünnep alkalmával délelőtt istentisztelet volt a r. k. templomban, melyen jelen volt a főispán, polgármester, a városi s megyei hivatalnokok, a bírói kar, a pénzügyigazgatási hivatalnokok, a honvédség, közös hadsereg és csendőrség tisztjei stb. A misén celebrált Fejér József apát plébános fényes segédlettel. Betétek voltak „Corda voce“ (le sankto

ként átragadt a megindultság a férfira is, kik nem fojthatták vissza könyveiket . . .

Néhány másodpercz mulván Kossuth körül volt véve zokogó embertömegett . . .

Egyetlen szem sem maradt szárazon, s a legtöbbször férfian gosan zokogott.

A situatio mind komolyabb s komolyabb látszott lenni.

Attól kellett tartani, hogy az egész terem hangos jajszóval fog betelni s Turin város szép hölgyei a karzatokról csodálkozva fogják szemlélni, a mint 850 ember körüljárong egy aggasztány, mintha csak gyászbeszédet mondana egy halott fölé . . .

Igaz, gyászbeszédet mondott Kossuth, s a halott: Magyarország függetlensége volt . . .

De nem! Kossuth arculata egyszerre kiderül . . . A megörméydt aggasztán kiegyenesedik, egyszerre erőteljes férfiva lesz előttünk, széles vállain büszkén és dőlczegen nyugszik két feje, de ebből az ösz, hóféhér fürtökkel körülövezett fölül két merész fényű, tüzes szem sugara özönlik szét; — vélnéd, valamely csodás varázslat alakította át a törődött aggot ifjúva, s most hangja érezes, áthatóva lett, mozdulatlan könyved-plasztikusak, testartása elegans, tetszetős, s aikain mosoly, — az a kellemes, szelid mosoly, mely oly jól illel a hidegen boncoló itész komolysághoz, mely semmit se von le az előadás tartalmas s tanulságos voltaiból . . .

Nem hallottól van már szó.

A leányok nem halt meg, csak aludt.

Az arczok kiderültek . . . a szemek egyszerre örömsugárban égtek . . . a könyek eltűntek, s kellemes kedélyesség fénylett az arczokon, tekinteteken egyaránt.

Az előbb még zokogó tömeg egyszerre mosolygó — vidám kifejezést öltött magára . . . Mintegy csodálkozva látszott visszagondolni az előbbi siralmas állapotr, melyről nem adhattam szótot magának . . .

Stephano rege) Langer Jánostól, előadva Fejér Eulalia kisasszony által és „Salvo regina” Stieben Ernőtől, énekelte Városov Lászlóné úrnő. A betéteket orgonán Bergmann Agost ír kísérte. — Az egész város is ünnepi színt öltött. A kereskedők boltjai egész nap zárva voltak.

* **Esküvő.** Dr. Lovász Márton, központi házközüsségi előadó, th. úrvasszói főnök és tartalékos huszárhadjány, a helybeli fiatalok egyik legkedveltebb alakja, f. hó 31-én esküvőit örök hitűséget Schaffner Angela kisasszonynak, Schaffner József úr kedves és szép leányának.

* **A kiállítás bezárása.** Vasárnap délután 5 órákor volt a kiállítás ünnepélyes bezárása. Egész délután nagyszámú közönség nézte még meg és ott maradt az ünnepélyes aktusnál. Poulthan 5 órákor jelentek meg Dr. Csíhács Benő tisz. elők Schaffner József és Zsulyevits Ernő előnökök, Krék Arnold titkár és Romby Dezso a bíráló bizottság előadója s helyet foglaltak a népiskola udvarában számukra kijelölt emelvényen. Dr. Csíhács Benő údvölgyben a jelenlévőket felhívta az előadót, hogy olvassa fel a bizottság jelentését. Romby Dezso aztán felolvasta azok neveit, kik kitüntetésben részesültek. A pénzügytanács részesülőknek a polgármester mindjárt át is adta a pénzt. Ugyazon alkalommal történt a Koecik és Schaffner Józsefnek a jó magaviseletű iparostanóknak megjutalmazására tett alapítvány kamatának 25 aranykoronás szétosztása. Miután meg a népkori iparosáddal énekelte a szótartó, a polgármester mint tisz. elők a kiállítás befejezésének nyilvánította. A nagyszámú közönség, a király és haza diátésével oszlott szét.

* **A jól értesült „Bácska.”** A „Zombor és Vidéke” augusztus hó 8-iki számában a következő hír volt közzételve: „Felfüggesztett közszéki bíró. Deák Zsigmond főszolgabíró Párein Antal b. almási községi bírói hivatali visszaélések és esálmás miatt állásától felfüggesztette s ellene a vizsgálatot megindította. Megjegyzendő, hogy Párein 15 év óta kereste a bírói tisztséget, de csak a mult választásán győzött.” — A „Bácska” augusztus hó 20-iki számában a következőket írja: „Felfüggesztett közszéki bíró. Deák Zsigmond főszolgabíró Párein Antal b. almási községi bírói hivatali visszaélések és esálmás miatt állásától felfüggesztette s ellene a vizsgálatot megindította. Megjegyzendő, hogy Párein 15 év óta kereste a bírói tisztséget, de csak a mult választásán győzött.” — A mindig „jól értesült” Bácska e szerint ugyanazt a hírt, a melyet mi f. hó 8-án hoztunk, csak miután az lapunk utján már bejárta egész Bácsmezyét és a fővárosi lapokat, most, azaz f. hó 20-án hozza, mikor már semmiféle értelme sincs annak, mert a felfüggesztett községi bíró Deák Zsigmond főszolgabíró a napokban állásába visszahelyezte.

* **A zombori tűzoltóság** is képviselte magát a székesfehérvári tűzoltó-naggyűlésen. A hét tagból álló küldöttség Demotrovits Sándor alparancsnok vezetés alatt vasárnap zömögött el Székesfehérvárra.

* **A „Bácska” öröme.** Gyermekes örömmel ragadja meg t. lapírszánk a „Bácska” a jó alkalmat, hogy egy helyi újdonságot, mely egy héttel ez előtt látott napvilágot, — helyreigazítsa. A helyreigazítás nem történhet meg anélkül, hogy a „Zombor és Vidéke” „rendszerint jól értesültség” méltó megrovásban ne részesüljön. A nagy mulasztás abban kulinál, hogy a „Zombor és Vidéke” elmulasztotta konstánthi, hogy Kozma Sándor főügyész nemcsak Gomboson vizsgálta meg, nem ugyan a „börtön”-ket, (mily végteljes tévedés azt hinni, hogy Gomboson börtönök vannak), hanem az ottani rabunka telepeket, holott pedig Kozma Sándor a zombori ügyészség s fogház helyiségeit is megtekintette s a tapasztalt példás rend fölött teljes elismeréssel nyilatkoztott! — Es ezt a „Z és V” elmulasztotta megírni. — Ime a „Zombor és Vidéke” rendszerint jól értesültsége! . . . Erre a komikus nagypépkésdesre csak egy megjegyzésünk van. Olvassa el a „Bácska” a „Zombor és Vidéke” aug. hó 1-én megjelent számának „Városi közgyűlés” rovatát s hasonlítsa össze a „Bácska” aug. 2-iki számának ugyane rovatával, s arra a sajátos felfedezése fog jutni. — hogy a „Z és V” jól értesültsége még sem érdemi meg a lapírsz magus megvédsé, mert ez alkalommal annyira „jól értesült”, hogy a lapírsz szükségének tartotta, csaknem szóserint szövegben venni át tudósítását. — Ha aztán meggyőződött róla, hogy gyermekek öröme kissé messze ragadta, akkor böccsása meg a „Z és V”-nek, a melynek nem áll módjában ellenéki létére a hivatalos források igénybe venni, s nem antehatmbírozni a főispánnal „jól értesültség” okáért, de meg csak kormánybentonalon se dicsődhetik, — hogy a Kozma Sándor által teljesített vártalan hivatalos vizsgálat minden részletét nem ismerte. De a mi a nyilvánított

Hiszen itt nincs szó a jósr kérlelhetetlen csapásairól, kegyetlen vezérlől, mely a hazát köldússá, rabslóglóvá teszi . . .

Egy modern államférfi fejtegeti itt a tudomány fegyvereitől vértveze, megdönthetetlen bizonyítottok kapcsán Magyarország politikai helyzetét a 48-as idők vívmányának lassu elforgácsolása, lassu elemzését képezett . . .

Nem a szív érzékeny hurján játszik a szónak művésze, — az már ranéve nem látszik elég méltó föladatnak, azt atengvidi modern parlamenti szónokoknak; — ő az ész kemény kapuját dögíti, s erős argumentumokkal bebecsületátát kérd oda, honnan őt és elveit ellenkező politikai meggyőződés kizárja . . .

Nem akarja, hogy azt beszélik róla dics-hymusok émélygös phrazaival, hogy megrikatott ékesszólásával 850 embert. Nem! ez a drága pillanatot ily ephemer dicsőség kivívarára nem használja föl Kossuth.

E talan soha többé vissza nem térő óra teljes értékét akarja kiaknázni; elmondani szóval mindazt, a mit a holt betűtán nem adhat kellőképp vissza, hogy Magyarország a 48-as nagy vívmányok birtokában nem előre, hanem hátraférd halad, hogy ezen az uton egyenként adogatója fél erős védbástyáit, s egyenként pazarolja el alkotmányának vértel szerzett biztosítékait . . .

Ezen az uton Magyarországnak nem szabad tovább haladnia.

Allitsuk meg a hegyről legördülő lavínát, mely eltemeti minden javainkat . . . allitsuk meg entestünkkel, minden áron . . .

S nem mondja mindezt, ez csak tanúsága ama szakszerű, számokkal s adatokkal megvilágított fejtegetésének, mely másfél óránt az egy lángelme óriási terjedelmét, működésének belát-hatát a nagy teremtés tárja előnk . . . hogy szint beléfred gondolkodó s hallgató lelünk követni e szellemet gyors utjában, — s egy-egy magvas gondolatnál meg kell állapodnunk, pihenőt

elismerést illeti, szívesen konstatáljuk mi is a „Bácska” illettek helyről vett” értesülés nyomán, annyival is inkább, mert tudvaly dolog, hogy a gombosi rabunka telep nem a legjobb hírnek örvendett közönségnek körében.

* **Hetyke írók.** Madarászól a következő sorokat kaptuk: J. adom nagyobb lett, a mi ugyan nem egy baj: De midőn J. M. madarasi írónak ezt véleményünk adtam kifejezést, hogy én, ambar ez esztendőben ezt már többé nem tehetem, de jövő esztendőben az adalokat mint rám nézve véleményem szerint sörtebt meg fogom tamadni, erre az én írónak annyira dühbe jött, mert valaki merészkedik az ő képzelt eszaltsaltságtat kétségbe vonni, hogy kinyitotta az írda ajtaját és konstabereknek esöngötét. A konstaberek azonban okosabbak voltak és basiskodási hajlamának megfelelően, nem jelenektek. Mely tisztelettel kérdezzük a közgazgatási hatóságot: Meg van-e egy írónak engedve oly basiskodás és helyesség alapos ok nélkül és ha nines mint hiszem, hogy nines, ajánljuk őt az illető hatóság b. figyelembe, mert máskülönbén sem ártnán neki Kalocsa Rozsa illetenánt tanulni: Egy adó fizető polgár. (A Sándor Béla közgazgatasa az írónok szótá vödeni az adófejtő polgárral szemben. A szerk.)

* **Nihilisták Szabadkán.** Dr. Dominus Simon ügyvéd (mint a „Szabadság” írja) feljelentést tett Véesai Samu ügyvédöl ellen becsületesértés vétségé miatt, mert ez utóbbi őt egy alkalommal hátról az utczán fölragta. A végvárgyalás e hó 9-én nem tartatot meg s az ügy törvénylön, mert panaszos ügyvéd nem jelent meg, bár tanui voltak rá, hogy egy társaságban sorst hoztak fölötte, hogy insultálja? A társaság tagjai akkor abban egyeztek meg egy vendöglöben, hogy aki a tuent kártyából a mak dísznt húzza, az végzi a „merénytelet”. E kis nihilista klubb egyik tagja: Véesai Samu húzza ki a makk-dísznt, neki kellett tehát a funkcióit teljesíteni, nehogy nihilista móda trász ő rajta teljesítsenek hasonló műveletet. A példa ragadós. Okuljon rajta, a kit illet.

* **Halálozás.** Kohn Jakab gabnakereskedő és Baja város törvényhatóságának számos éveken át virilis tagja, f. hó 10-én agyszélhüds fölytán elhunyt. Temetése hétfőn nagy részvét mellett ment vége.

* **A Tisza áldozata.** Martonson f. hó 12-én a Tiszából egy 15—16 éves szöke haju gyermek hullajtó fogták ki. Különös ismertető jele: jobb lába hüvelyk ujja seb fölytán be volt kötve, ruházata hiányzott, s csak is egy kék kötő volt előtte, míből azt következtetik, hogy furdás áldozata lett.

* **Fényes esküvő** volt Zentán nagy boldogasszony ünnepén. Ekkor vezette előlárhó Soossa Dezso lovat foglaló író s a torontal-megyei kir. tanfelügyelőhelyettes Mikosovits Marika kisasszonyt, Mikosovits József zentai ügyvéd s földbirtokos kedves leányát. A díszes nászmenet, a mely a város és vidék előkelősegeiböl állott, hosszú kocsisorban este hét órákor vonult a r.-kath. templomba, a hol az ifjú párra Appel Ede apát-plébános adta az áldást, szép beszédet intezve hozzájuk. Tanúk voltak: a völgyeng részéről Heibling Antal miniszteri tanácsos és Széless Kálmán. Szeged város t. algyűzése, a megyaszony részéről Gombos Gábor földbirtokos és Dobák Béla zombori kir. ügyész. Nyoszlóelölények voltak: Haill Aranka (Ó-Böcsöröl), Dobák Berta és Fatima (Zomborból), Zárkó Hajnalka, Major Etelka és Tény Marika kisasszonyok; fővölék: Szavits Géza Duda Dezso és. és kir. huszárhadjányok, Perisits Zoltán dr. Becekör város főgyögyöze. Papp Dezso dr. szegedi ügyvéd, Rák Gyula és Haill Károly. Esküvő után az „Eugen” szálloda ivog természetben fényes estély következett, a melyen mintegy száz meghívott vett részt. A toasztok árja csakhamar megere, illetve az ifjú párt s az örömszlöket, a kik ugyanezen a napon uték meg egybekelések huszadi évfördölökül. A fiatal pár meg é fölyamán nászútra indult.

* **Rabbivalasztás Kulán.** Érdekes rabbivalasztás volt e hó 12-én Kulán, — három rabbi lett kandidálva. Dr. Sebök Márk a borsosöl rabi-semináriumból, Dr. Kóhlab Bertalan a budapesti rabi-semináriumból és Büchler Márton eszögrádi rabbi. A vidéki választók, kik épp oly nagy számban voltak képviselve, mint a kulánai, új pályázat kihirdetését követelték, egyet sem akarván a jelöltek közöl megválasztani. De az elnök ez invdatívát nem bocsajtotta szavazat alá. Erre a vidéki választók elhagytták a gyűléstermet. Ennek dacára az elnök elrendelt a szavazatát. Lassanként megeregednek a szavazatok, Sebök — Kolbach! — az elégtel- lenek besompolyognak, bediktálják a szavazataikat, — aztán megint kilépnék. — Odaik azonban valami történhetett, úgy jönnek a szavazatok, mintha összeszökeltek volna. Ha egy kulai Sebökre szavazott, nyomban rá egy vidéki Kolbachra adta szavazatát, vagy ha egy kulai Kolbachra, ugy akkor egy vidéki Sebökre szavazott. Ezen ügyes manipolatio következtében a jelöltek egyförmán álltak. Az elnök

tartani, hogy megértsük, habár föládózzuk ezzel az utána következő eszmék egy részét.

S az egész beszéd, egy óriási kör, mely már hitünk szerint messze eltért tengelyétől s felő, hogy szabálytalan uton tér meg, holott egyszerre arról gyöz meg, hogy kiszámított szög alatt megy előre, és semmi se térül el utjaból, mely visszavezeti a kiinduló ponthoz.

S a 850 ember . . .

Most már áhitattal csüng a szónok ajkain, . . . Erzi — érti, hiszi mindazt a mit mond . . . Hisz mindaz oly tiszta, — oly világos, s nagyon csodálkozik a fölött, hogy előbb még nem tudta.

Ki az, a ki e beszéd befolyása alatt, még hive annak a kormányának, s hive annak az irányának, mely a 48-as idők szellemé meghazudtolja s alkotmány legbecsebb vívmányait alkú tárgyává teszi trón s nemzet között? . . .

Van-e még itt politikai különbség, árnyalat s párt? . . .
*Nekem nagyon is politikai színezetem van ám! mondja Kossuth utánözhatatlanul bájosan, elragadó jovialitással s szelid satyrával szemben azzal a kijelentéssel, hogy a 850 látogató nagy egy politikai dogmát jött hirdetni a Kossuth-imadás oltáran . . .

S aztán elnéml egy pillanatra, körüléne, s nyugodt mosolyal várja, hogy valaki ellentmondjon ennek . . . De hírtelen villám szikrázik ki szeméiböl, kezei göresösen ököibe szorulnak, elszánt bátorság tükrözödik vissza arczán, s lecsap az asztalra nemes haraggal, mondván: — és ez össze van forvva lényemmel, mint kardvas a markolatával . . .

Ez a 48-as idők Kossuthja . . .

Ez a villám futott végig a haza egén összetornyosult vészfelhőket és ez gyújtotta meg a forradalom tüzeit.

(Folyt. köv.)

kitűzi a félórai záros határidőt, melynek elmúltával is a jelöltek egyförmán álltak. A szavazatok összeolvasztanak: egyik 39, a másik egyhíján 40. Tényleg mindkét jelölt 39-39 szavazatot nyert. Az elnök erre egy pompás vagással megolodotta a gordiszi esömot! hogy a fölízogatók kedélyek is lecsillapodjanak, a partu se maradjon el, kijelentette, hogy a jelöltek közöl egyik sem tekinthető megválasztottnak, s így a pályázat megújították és 3-4 hónapra meghosszabbították. E kijelentésre zögöljönek és viharos tetész nyilatkozatok rengettek meg a falakat és mindenki megelőgedve távozott, a mely egy perccel előbb is csak oly szenvedélyes nyilatkozatok színhelyéről.

* **Sikasztással vádolt szerkesztő.** Szentés város volt helyettes számvevője és a „Csongrádmegye” ez. lap volt szerkesztője ellen újabb feyítöt tárgyalás lesz. Az újabb tárgyalás november 6-ára van kitűzve a szabadkai törvényszéknél.

* **Leítőt lapszerkesztő.** Zentáról táviratozzák a „N—t—t—nek, hogy Ormos Bergel Kálmán, a „Zentai Közöny” szerkesztője és Braun Soma kir. járásbírósgát vegréható, a napokban este tíz órákor rálestek Reitmann Ferenczre, a „Zentai Ellenöl” szerkesztőjére, midőn hangverseny után a nagyvendöglő kapuján kilépett és leintettek.

* **Veszélyes ügynökök.** Két veszedelmes förtúra hívja föl a belügyminiszterium az összes hatóságok figyelmét. A két agens a hamburgi „Hamburg-Amerikanische-Paneket Fahrnt” társulatnál van alkalmazva, s a konyen hivó népet az Ame.ikába való ki-vándorlásra csalogatja mindenféle mézes-mázás ígéréssel, aminek persze a fele sem igaz. Az egyik első ügynök neve Zeibinger Herman, 41 éves, szöke, kissé kopasz uraság; a másik Landerer Izák, középtermetű, szöke szakállas ember.

* **Polgár Gyula** szünetalutala f. hó 20-án kezdete meg előadásait Ujvidéken.

* **A bajai templomrablás** tettesei nem sikerült még elfogni, de a rendőrség erőlesen nyomozza öket. E napokban újabb nyomra akadtak, melyen a rendőrség már is folytatja puhátolását n. i. a Spitzer-féle helyen kerthben levő tárgyon dombon jatszodó gyerekek ezüst füstölőt és egy kis ezüst kapornát misemöldő ruhába begöngyölítve találtak elrejtve.

* **Az első vonat** f. hó 15-én esti 6 órákor robogott be az első mozdony Ó-Böcsere. — Ó-Böcsé teltelt valamennyi városan. Az összes lakosság kivonult a mozdony fogadására, a vállalkozókak us. Szukik József prépost-plébános olyan beszéddel üdvözölte, a minőt még nem hallottak. Hét sátor volt fölállítva a közönség számára, melyekben fölyt a bor; a város 200 teretűk társasvacsorát adott. A legizgább hangulatanb mulattak egész reggelig.

* **Sikkasztás a postán.** Az ujvidéki m. kir. pósthivatal malha utánvételt szakaszánál, — most már néhai Stenner György pósthátiszót 2600 forint szikkasztott. Bános úrmetelt, — mint önmaga bevallotta, — már hét év óta gyakorolta. Lehetővé tette hütlön kezelést a pósta szabályzat azon intézkedés, mely szerint a máhva utánvételi kiválások teljesítésére a feleknek két heti idő van engedve, így az egyik nap hiánylátat a következő nap bevételéböl könnyen fedezhethe. A pósta s távirda főnök, mihelyt a bünos esekemény nyomára jött, azonnal felfüggeszté az illetőt s fel-jelenté a tevesvári pénzügyigazgatásnak, ahonnan mindjárt másnap, f. hó 11-én, egy titkár ki is küldetett.

A kiküldött mindjárt vizsgálat alá vette az egész hozatalt, az összes kezelési eljárást; de a bünos kihallgatásá legvégül hagyta, bizonyosan azt gondolván, hogy már az főnök előtt egy is jegyzőkönyvilag vallomást tett bünoségeröl Csakhogy a hosszú vizsgálat közben a titkár új itléletnek harmadik napján a sikkasztó elhallozott. A fáma különfélelőrt süttog ugyan a halálnemet illetölég; de fölöszleges ott természetellenességre gondolni, ahol az illető már legalább félév óta összerogyott egészségi állapotú volt s egyik lábával — ugyszólván — a sírban állott. Eppen ezen körülmény, hogy önk-rement egészsége dacára, a főnök többszöri felhívására sem akart szabadságot kérni, kélt föl ellene a hivatalvezető gyanuját, mely — fájdalom — nagyon is alapos volt. — Az elhunyt 51 évet élt, két év óta özvegy, s három gyermeke maradt. Ujvidéken főnök mint 15 évét élt, szerény magaviseletéért nemcsak hivatalfönöki biztka benne, hanem a városban is általan becsülték; épen azért a szomorú eset annál kínosabb feltűnést keltett a lakosság mindenrétegében.

* **Nagy vihar.** Kedden Ujvidék körül, mint nekünk írják, pusztító vihar dühögött mely temérék kárt okozott a gymfölösös kertekben szölökben, és házakban. Nagy fákak gyekestölő kitépt, számos háznak a tetéjét az utca közétre dobta, ablakok, eserekek eszörmölve hullottak alá, s boldog volt a ki fedél alájuthatott. A vihar mint 20 perczig tombolt s utána nagy zápor eső esett. A Dunán egy nagy volt a hullámcsapás, hogy két nagy deregléit elsllyeszített; a hajón volt emberek szerencsésen megmenekültek.

* **Villámötötte táviróhivatal** Ó-Böcsén a f. hó12-iki zivatár alkalmával, a sok villámölés közöl egyik táviró sodronyan keresztül a szöve csúsa a fejlettél hőségben elolvadt és az egész készleto két vastag fél csapadék borította el. Jóllehet a posta és távirda szölgák egy hivatali tisztel a teremben, sőt a táviró asztal közelében voltak, azért a mondott romboláson kívül egyéb baj nem tamadt. Maga a villám sújtás oly zajjal volt kísérelve, mely tarack durranásnak is beillt volna.

* **Halálos kimenetöl verekedés.** Csurogn f. hó 9-én Svetkyó koresmájában éjjel a rovet előltöl Rujkov Gyöka megtámadta Dalgov Stefan és Pajót. A nagy dulakodásba Rajkov Gyöka testvére Norák is bele avatkozott, de néhány súlyos sebzés után odébb állott. A hirhét Gyöka azonban nem tűgított s miután hazuról revolverét és kesét magához vette, felkereste a Dávoly tesvéreket. Ezek a revolvert észrovettek, futásnak eredtek; Midőn azonban a menekülést hasonlítottak látták, visszafordultak és bár két revolver lövés dördült feljölök, a garázda Rajkovot hatalmukba keritették, földre tereltek és addig gözlöték, míg az eszméletét vesztette. Hajnálban Lanszarsky a maga kertjében találta meg őt és a lakosság képtelen megmagyarázni, hogy mi-kép kerülhetett oda mert Rajkov Gyöka a földön alátan szörnöykinök évt haláltúsában talátottat, melyből reggelti 4 órákor lelke kielehelésével szabadult meg.

* **Téli a padlósan.** Stápatögn egy ottani mézáros a napokban nagy zajt hallott éjjel a padlósán. Fölrasztotta a háznépet s föllármázta a fel falat. Néhány bátor ember vasvillával, bal-tával, bunkós bottal föllgyervekereste elszánta magát arra, hogy fel-mászák a padlásra, megnezzék mi van ott. Alig kapaszoktöl néhányan a padlásznyíláshoz támasztott létrán, — bögni kezdett a te-hén. A bátor stápatáriak hanyatt-homlokön bukfenéztek le azt

Dalok.

Volna nekem csak pártfogóm
Nem volnék ily árva:
Né volna csak anyji bánat
A szívembe zárva:
Talán még boldog lehetnék,
Olyan a milyen szeretőnek.

Hogyha volna édes apám,
Jó tanácsosál látna:
Nem nyomná a szívem sem
A családás átka.
Niniesen a ki vigasztaljon
Niniesen a ki jó szót adjon ...

F. A.

A gyermekvilág.

Kicsiny gyermekek életének, örömeinek és bánatának történetét szemlelet kiállításban először örökítették meg a világon olyan nagyzerű alkotásban, mint a melyent a „Maria Dorotyia” egyesület a fővárosban, a kerepesi úton a „Beleznay” kertben rendezte.

A kisdönevelés e templomban levszik a kalapunkat. Az emberi philantropia legszentebb eszméit látjuk megvalósulva szemlelet előtt. A tudomány ipar művészet és a szeretet harmonikus versenyre lép egymással, csodás alkotást termelve önmagáért! az emberért.

A szív legszebb tulajdonsága az emberszeretben nyilvánul, az igazi jellem a gyengébbek pártfogásában. A hazafisághoz nem elég, hogy csak a házat szeressük, hanem szeressük hazánkfiat is, öleljük karjuk közé szeretettel mindazokat, a kik arra születnek, hogy velünk küzdjenek. Ez a magyar Gêniozus.

A gyermek szeretben Isten igéje nyilatkozik. Az irtatlanok ragyogásában a zene legszebb melodiját élvezi a szerető anya.

Ha nem jó a nevelés segitsünk rajta, hogy erősek legyenek, elesenevessék a mag a teremtés kertjében és nem lesz egészséges ráta, mely hatalmas lomboktól neveljen arra, hogy egész nemzet alatta békésen megpihenhesen.

A gyermeknevelésben a nemzet jövőjének biztosítása van létvé. És nem csak szemlelet, hanem testi szervezet fejlesztésében is ügyekezzen a gyermekot megerősíteni, ha azt akarjuk, hogy az életkedvelem tengerében kormányozni tudja a hajót melyen evez.

Szomorú tapasztalat birtokába jutunk uton-útfélen, mikor látjuk, hogy hazánkba mennyi az elesenevesség, a kores, a béna, a tohetetlen gyermek.

A sorozás statisztikája megdöbbentő adatokkal illusztrálja. De térjünk vissza a kisdövekhez és nézzessük tovább azt a szomorú képet, amelyeknek alá ez van írva: gyermekehalandóság.

A jó Isten áldása szállt le a földre, mikor a „Maria Dorotyia” egyesület megalakult. Nézzük meg hát a kiállítást.

A terem melybe először belépünk kellemes benyomást tesz ránk a miniatúr gyermekszobákkal; jobbról, balról apró bölesőkben nyugadalmas pihenőt tartanak szebbnél-szebb ecesemök, melyeknek csak a fejk és apró kezeik látszik ki, és ha oda nyulsz az egyik kezéhez s gondolod, „milyen szépen alszik a szentem!” rémlőve kapod el kezeted, mert hiszen a bété ezek jéghideg, talán már halott-e, de a szolga hivatalos udvariassággal megszólít, hogy „kérém ne tessen a viaszabú kezéhez nyulni!” — és sző-gyenkezeve állsz odébb. Itt látjuk a békés-esabai és a kalotaszegi háziiparból mindazt, a mi egy gyermekszoba teljes berendezéséhez szükséges.

A középső nagy terem, mint a többi is nemzeti színű zászlókkal és a megék ezimereivel van pazarul feldíszítva. A terem közepén egy nagy párkányos faalkotmány áll, melyen a magyarországi és a különféle nemzetiségű fiú és gyermekviseltek vannak elhelyezve. Olyan ez a csoport, mint egy álló panoráma tündér-sokasága.

A legszebb és legkedvesebb gyermekarcok mosolyognak le a szemlélőre. A gondos mama, aki apróságával megjelenve szomlelgeti a kiállítást, folytonos remegésben van nehogy gyermekei közül valamelyik a babák egyikébe beleszeretve, annak birlálásába kivánczozzék, mert bizony el sem tudnák vinni olyan nagyok ezek a „gipsz szentecskék.”

E nagy csoporttól balra és jobbra vannak az ortopedikus kiállítások.

Szomorú érzés szállja meg az embert, ha a természet kegyetlenkedésén annyiféle elfajulásban látja. Legsűrűbb kedvtelése lel az apróság gyenge testrészeinek elgörbítésében. De hála, az ortopedikus tudományt ezt kiküzdődni képes. Eppen ezt mutatta be kiállításunkban Fisher Győző a városi kórház testgyógyászati intézet igazgatója, mondhatni megnyugvásunkra, meglepő módon, mert bizony a Schokola Ernő gipszgúrát melyek csupa ferdén nőtt gyermeklábakat és testrészeket tüntetnek elénkbe, elevenek tölnék a kedvet, hogy oly kellemes megnyugással hagyjuk el a kiállítást mint így.

Ebben a főtéremben egész óra hosszúig elbarangolhat az ember, egytől egyig a legérdekesebb tanulmányt nyújtják a tárgyak. Igen érdekesek Pápay Károly s vulgól és osztály bölesői és gyermekruhái és néprajzi tárgyai északnyugot Szibériából. Hopp Ferenc budapesti lakós kínai gyermekcipőket állított ki. Neruda Nándor bpesti gyógyszerkereskedő gyelkékő gyermekek számára gyermekizlatot, sürítet tejet hűskivonatot stb. állított ki.

A gyermekirodalom is szépen van képviselve. Ki van állítva a legelső Flori könyv és a legutolsó, mely a Franklin társulat tulajdona. A sok képső könyv mellett látjuk a gyermek-hygeniái termékeket. A „gyermeköltő gépnék” sok nézője akad. Ez pedig egy igen nagyzerű alkotmány: egy övfedelő sokrény, alul meglátóval. Célja a koraszültöt és vérszegű gyermekeket állandóan olyan hőfokban tartani, melyent a szülőknek az anyaméh nyújtott.

„tűk boszorkány vagy kísértet van a paláson. Végre nagy tanakodás után megint folkapaszkodott egy s észrevette, hogy téhen van a padláson. Hogyan jutott föl a téhen, hogyan vezették azt a létrán le a padlásról, arról nem szól a krónika.

(Gyengeszeműek, rővidlátók és gyengélkedők figyelmébe. Teltsch Gáspár dús választék optikai és sebészeti árukatára a vásár alkalmával Goldfáhn Sándor üzlete előtti sátorban leend. — Ugyanítt javítókat is elvállal.

VEGYES HIREK.

* Mennyasszonyok tíz kérdése. 1. Mennyasszonyod személyét vagy hozományát szeretted-e? 2. Van-e anyi leki erőd, hogy megerősöddesed az asszony kérelmi ellen föntartod vagy, hogy ne éreztel feleséggel, ha valahol megboszantának? Tudsze türelemmel az ebédre várakozni? 4. Tudsze aludni gyermekírás mellett? 5. Vigkedélyü tudsze-nappal lenni, ha éjjel nem aludtál? 6. Tudsze szakítani vig barátoddal? 7. Beéred-e azzal ha tied az utolsóelőtti szó? 8. Megtudod-e állani minden morgomás nélkül a nagy mosás tisztogatás napját, és nem dönnögni, ha elszózt a leves? 9. Eltudod-e viselni az ellantment, ha tudod, hogy neked van igazad? 10. Karjaira tudod-e venni a gyermeked s nyugodt maradni, ha a gyermek sír? Ha ezt megerősített s fogadod, hogy hűen megtartod, akkor a feleséged leszek.

* Kedélyes szerkesztőség. Német lapokban olvassuk a következő multságos történetet: Egy kis vidéki városkában a mult hétéen buesu volt. A helyi laposka e napon nem jelent meg, csak a hirdetésű oldalt adta ki, a következő bevezetéssel: Tisztelt olvasó közönség! Mikor az egész város mulat, legyen szabad nekünk, kik talán szüntelen emberek vagyunk, önkök együtt mulatunk. Sokat önkök így sem vesztenek, mert az igaz rész: a hirtedéseket megkapják, a lap másik részében most egy sem adhatnánk egyebet, mint sületlen kaesákat. Ezzel pedig megrongálhatnánk a nyomrunkat.

Irodalom.

— Megjelent s lapunk szerkesztőségének beküldetett a Ráth Mór budapesti könyvkiadó vállalatában megjelenő kitűnő s ügyvédekre nézve ugyszólván nélkülözhetetlen „Az igazság ügyre vonatkozó rendeletnek a kir. Curia és a pénzügyi közigazgatási bíróság teljes ülésében hozott döntvényeknek gyűjteménye.” — illetve az 1889. évi folyam pótfüzetének 5—8 íve, mely az „Utasítás” az állami italmérségi jövedékről szóló 1888. évi 35. t. cz. végrehajtása íránt — című rész tartalmazza.

— Az 1889. XXVIII. t. cz., mely a pénzügyi közigazgatás szervezeteinek változtatásáról szól — megjelent Ráth Mór budapesti könyvkiadó vállalatában, az első rangú szakértők által kommentált külön közi kiadásban megjelenő füzetek mintájára dr. Imling Konrádtól. A füzet ára 40 kr. Ajanljuk ügyvédek, bírának s törvényhatóságú tisztviselőink figyelmébe.

— A „Közgazgatási Törvényeszek és Rendeletek kézikönyve” cím alatt B.-Csabán Lepage Lajos bizományában s Petrovszky József fi.-csabai kir. jbró szerkesztésében megjelenő s a fennálló törvényeket s rendeleteket magában foglaló nagy terjedelmű műnek XIX füzete megjelent, s remélhetőleg szives fogadtásban fog részesülni mindazon közigazgatási tisztviselő, megyei s városi bizottsági tag, közs. előjárók, jegyzők, ügyvédek, stb. részéről, a kik az eddigi 18 füzettel is megvették. Ára a füzeteknek 80 kr.

— Jókait Mór legújabb regényének: „A lélekidomár”-nak Révai testvéreknél megjelenő füzetek kiadásából szerkesztőségünk a nevezett kiadóhivatal útján most kapta meg a 24. és 25. füzetet. Most midőn a gyorsan gördülő esekmnyéből már ökvetetlen következtethetjük, hogy a nagyszabású munka immár befejezéséhez közeledik, mintegy önkéntelenül is visszagondolunk arra a valóban mesés hatásra, melyet a regény első íveinek elolvasása gyakorolt reánk. Jókaitnál már megszoktuk azt, hogy mindig jót kapunk, tollából, az utóbbi években közölt regényei közül bajos volna a legjobbra rámutatni, mert hiszen szép, élvezetes és érdekes volt valamennyi, de azért mégis „A lélekidomár” az, melynek az elsőbbséget szivesen és örméssel odaitéjük. Részletekben megkapóbb, egészségben hatalmasabb művet, a mesészdővőben érdekesebb regényt az utolsó évtizednek egyetlen regényirodalma sem produkált és bátran nézünk az összehasonlításnak, ha mindjárt a franciaia regények egész hazáját állítanák is elénk. — Nem tisztán a magunk nézetének adunk kifejezést, de tolmácsolói vagyunk az igazi, hamisítatlan közveleménynek, mely semmi esetre sem engedí magát megvesztetgetni akkor, midőn saját fiait felett kell itéletet mondani. A regényről szólván, lehetetlen az, hogy ismételtén meg ne emlékezzünk magáról e vállalatról is, melynek kibocsátásával és terjesztésével Révai testvérek igaz érdemeket szereztek maguknak. Ök tették lehetővé, hogy Jókait legújabb regényét ma mindenki potom áron megszerezheti, mert a midőn oly regény, mint a milyen „A lélekidomár” már a 25-ik füzetben vége felé jár, az egész 5 kötetes regénynek ára szót sem érdemel, oly csekély, — mert hát egy-egy füzet 20 krajczár. — Akár az egész műre, akár az egyes füzetekre történő előfizetés özójából legjobb egyenesen a kiadókhöz (Budapest IV. Váci utca 1. sz.) fordulni.

A második térben van a tanügyi kiállítás „A Fröbel nőegyesület” a gazdasszonyok országos egyesülete és számos kisdöve öntézet mutatja be itt haladását.

A harmadik térben van kiállítva a gyermekjátékipar. Egész hadseregök és állatserlegtek vannak a kisteremben összezsúfolva. De nem hallatszák itt semmi csatazaj, semmi nyávogás vagy kukorikolás — csak egy kis piezike gyermek szepeg — mert a mama nem akarja neki megvenni az elefántot.

F.

Párhaj egy halottal.

Az asszony fördőn volt. Csak ketten voltak a házában: Majornoki Pál és Kelemen Balázs, a régi hű barát, a ki husz év óta lakik a családnál.

A hű barátot néhány hét óta a halál ölelte. Ott feküdt a legművebb szobában, csak az öreg Zsófi néni ápolta.

Az orvos már lemondott róla.

Majornoki Pál éppen akkor ért haza a hivatalból, mikor az öreg Zsófi néni befogta a „Balázs úr” szeméit.

Az orvos hűdegen dugta a mellényzsebébe az aranyórját. Köszönt és távozt.

Majornoki Pál sürgönyt írt a feleségének, azután ráborult a halottra és zokogott.

Este már ott feküdt a halott a drága érezkoporsóban. Köröskörül magas ezüst kandallóberkekben égett a spiritusz. Az ablakon be-besuhanó szél magasra kapta a világoskék lángrongyokat. A ravatal körül állított széleslevelű pálmák nyugtek, sőhajtottak.

Mag a halott viaszúrca arcát, lehunyt szemekét fekdte a koporsóban. A halál nyugalma minden redőt elsimított a nemes homlokokon.

Majornoki Pál ott térdelt a koporsó előtt: siratta a családnak régi hű barátját.

Zsófi néni sokáig állt a háta mögött, a mig meg merte szólítani.

— Tekintetes ur, — szolt felénk — a Balázs ur vánkosa alatt ezt a levelet találták az öltözetök. Nem tudom elolvanni: vén vagyok, rosszak a szemeim.

Majornoki Pál kitörülte a könyveket a szeméből és a gyertyák fénye mellett olvasni kezdte a levelet.

„Zsófi néni! Ha meghaltam, nyissa föl azonnal az íróasztalomat. Ott talál egy kis csomagot, azt dobja rögtön a tűzbe. A család boldogsága függ tőle. — B.”

Valami kínzó sejtelen rohanta meg a Majornoki Pál szívét.

Tántorgó lépésekkel ment át az elhunyt szobájába, feltérte ott az íróasztalt, megrépte a kis csomagot s olvasni kezdte a kihulló leveleket egyenkint, aztán hármat is egyszerre; végre belemarkolt az egész csomóba, a földhöz esapta és táncolt, kacagott, mint egy örül.

A kezében lobogó gyertya fénye visszaesillant a falon függő vivóterőken.

Lekapott kettőt és befutott a halottas szobába.

— Kelemen Balázs, te asszonyesabitó gazember! Vedd ezt a tört. vedd magad!

A tör megpendült ahogy az érezkoporsóra hullott, de Kelemen Balázs nem nyult érte.

Vadallati düh fogta el Majornoki Pált: neki rohant a koporsónak, letaszította az emelvényről, megragadta a kifordult halottat a vállainál, odahureolta az utcaablakhoz és kidobta az utcára.

Azútán lenézett.

A halott szemei kimeredten néztek vissza reá a kövezetről, a szája nyitva volt, mintha nevetne, kacagna. . . .

G.

Történelmi naptár.

Augusztus 1.	1714. Stuart Anna, Nagybritania kir. megh.
1759. A francziák megver. Minden m. Ferdinand brunschweigi hg. által.	
1806. A Rajna-szövets. alap. I. Napol. protet. alatt. Augusztus 2.	
1830. Angouleme hg. Chambord gr. javára trónkövetelésről lemond.	
1870. Vilmos por. kir. átveszi a német hads. parancs. Augusztus 3.	
2817. Albrecht főg. szül.	
1874. Ahrens Henr. jogbölcselő megh. Lipsece. Augusztus 4.	
1865. Aytoun Will. skót költő meghalt.	
1870. Weissenburgi esata. Augusztus 5.	
1772. Lengyelország első feloszt. Augusztus 6.	
1806. H. Ferencz leteszi a német császári méltóságot.	
1870. Wörthy ötközöt.	
1875. Andersen J. Kereszt. dán költő, kit. meseirő meghalt Kopenhága. Augusztus 7.	
1814. VII. Pius pápa megalítja a jezsuita-rendet. Augusztus 8.	
1588. A spanyol „Armada” elpuszt. Augusztus 9.	
1830. Lajos Fülöp a francia trónra lép. Augusztus 10.	
955. Csata a Lech-mezőn. — I. Otto megverte a magy. Lehel és Bules a. 1792. A „Tullerie”-ákat megrohanják Páris. 1822. Anglieles German szerb patriárka szül. Karlőeza. 1870. Liechtenberg vára kapitál.	

Felölés szerkesztő és laptulajdonos: **DR. MOLNÁR GYULA.**
Kiadó: **OBLÁT KÁROLY.**

Hecht Márkné

német okl. tanárnő, f. é. szeptember 1-én tanfolyamot nyit a világirodalom, aesztetika és mythológiából oly fiatal hölgyek számára, akik az iskolát már elhagyták. Bővebb értesítés Schönn Adolf úr könyvkereskedésében nyerhető. 1-2

Előleges

vásári jelentés.

Van szerencsém a. n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a vásár alkalmával itt Zomborban, vásártéri sátramban Falcione Gusztáv ur kereskedésével szemben dusan berendezett

látzerészeti termet

állítok fel. Raktáron tartok nagy választékban szemüvegeket, lorgnétákat hegyi kristályból és flintüvegből, ugyszintén szürke szemkímélő üvegeket közszenvegylet-ből, füstös szembajosoknak; színházi-, mezei-, s vadászati látóeszközöket, légsúlymérőt, hőmérőt, nézőlencsét. (Lupen) görösköveket, vízmértékeket, valamint mindennemű folyadékmértékeket, párizsi különlegeségeket, u. m. setreoskokopok és a hozzá tartozó nagy választékú svájci látványképek stb. Továbbá bátorkodom figyelmeztetni, hogy a birtokomban levő szempróbaeszközökkel (Optometer) azon kellemes helyzetben vagyok, miszerint a szemhez szükségesítő üveget pontosan meghatározni képes vagyok. Elvállalok mindentféle az optikai szakmába vágó javításokat, melyeket személyesen eszközölök. Igen tisztelt vevőim, nem különben a n. é. közönség eddig nyert bizalmát továbbra is kérve, maradtam teljes tisztelettel

Kellner Márton,

látzerész, Szeged, hiduteza 6. szám.

A legjobb cigarettapapír.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb megvilágosítói által bebizonyított tény, hogy a „Les Dernières Cartouches“ cigarettapapír, BRAUNSTEIN FRÉRES gyárából PÁRIS, 65. Boulevard Exelmans a legkönnyebb és legkitartóbb. A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapírok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelemzésnek alávetettek, úgy Dr. POHL, a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. LIEBERMANN tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben Dr. SOYKA Hygienieai tanár által a prágai német egyetemen és mind-ezen összehasonlító vegyelemzések mindenkor azon eredményt adták, hogy a BRAUNSTEIN FRÉRES cég cigarettapapírosa a legfinomabb és legjobb. Valódi csak azon papír, melynek etikejtje mellékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères cégét viseli. Ezen cég cigarettapapírjainal minden esomagy anyit tartalmaz, a mennyi az etikejtjén feljegyezve van. — A gyár

mindenkor azon eredményt adták, hogy a BRAUNSTEIN FRÉRES cég cigarettapapírosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papír, melynek etikejtje mellékelt rajzhoz hasonló és Braunstein Frères cégét viseli. Ezen cég cigarettapapírjainal minden esomagy anyit tartalmaz, a mennyi az etikejtjén feljegyezve van. — A gyár

Braunstein Frères

cég alatt Bécsben, I. ker., Schottenring 25. sz. raktárt tart cigarettapapírjai és cigarettahüvelyei elarusítására. 20-25

KERESÜNK!

tízteséges embereket (posta-, biztosi- és takarékpénztári hivatalnokokat, jegyzőket, tanácsokat, kereskedőket, ügyvéteket, stb.) kik sorsjegyeknek részletzetesre való elárúsításával térvényszerűen kiállított részleteink alapján foglalkozni akarnak. Jelentkezéseket a legmagasabb provizióban resztöljük, egybekötve egy jutalom-díjjal és esetlegesen állandó (fix) fizetéssel. Ajánlatok intezendők:

BETETT TÁRSASÁG
DIRNFELD TESTVÉREK
Bankházához

Budapecsten, V., fürdő-utca 4.

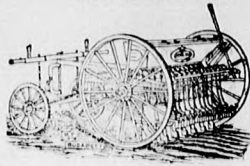
SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár.

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPEST.

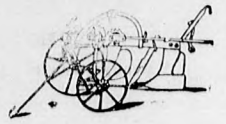
GYÁR és IGAZGATÓSÁG:
VI. külső vácaut 1696.99

VÁROSI IRODA és RAKTÁR:
VI. Podmaniczky-utca 14.

Gőz- és járgányeséplő készülétek.

SCHLICK-féle szab. két- és háromvasu ekék. SCHLICK-féle szab.

„Haladás” sorvetőgépek.

Szörvavető gépek.

Schlick-féle szab. Rayol-ekék, Schlick- és Vidats-féle eredeti egyvasu ekék és talajművelő-eszközök boronák és rögtörő hengerek, szeeszkavágók, répavágók, répapizók, tengeri morzsolók, csöves tengeri darálók, gabonatisztító rosták, őrlőmalmok stb.

Az összes ekék tartalékreszei készletben tartanak. — Előnyös fizetési feltételek. — Legelőkebb árak.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Jegyzet: Van szerencsém ezen t. ca. üzletáramnak becses tudomására hozni, hogy nálam a VI. Podmaniczky-utca 14. sz. a levő iradalmak legny. részét a 1887. évi iradalmakból levő iradalmakhoz hozták át, mindazonáltal ezen iradalmakban t. üzletáramnak kérsimé érdekében egy városi iradalm tartanak fenn, valamint, hogy az iradalmi cikkeket az igazgatási iradalmi raktárba költötték. — Kiváló tisztelt!

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

Képviselet Zomborban: Rombai Dezső úrnál.

Rövid használat után már nélkülözhetetlen fogtisztító-szer.

A fogak szépsége
KALODONT
Glycerin fog-creme
(örvösítő megvilágítás)

Sarg F. A. Fia és Társa

es. kir. udvari szállítók

Bécsben.

1 darab ára 35 kr.

Kapható Zomborban: 1-52

Weidinger S. és Zs. kereskedésében és Gallé Emil gyógyszerárban.

A SOULAC-I APÁTSÁG (Franciaország)
Dom MAGUELONNE, prior
Főtisztelendő Benedek rendi atyái
FOGZIVE, FOGPORA és FOGPASTÁJA
2 ARANY ÉREM: Brüsszel 1830, London 1884
A legmagasabb kilüntetésűk
Feltaláltott az 1373 ik évben BOURSAUD PÉTER prior által

« A főtisztelendő benedekrendi atyák fogzive használatára, naponta kétszer, néhány cseppet vizbe véve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvasságot, melyeknek fohorségot és szilárdaságot kölcsönöz, a mennyiben a foghúst erősití s teljesen egészségesé változtatja. Szolgálatot teszünk tehát olvasóinknak, midőn őket ezen régi és practicus készítmények-re figyelmeztetjük, melyek a legjobb gyógyszer és a fogfájás ellen egyedül óvszer képezik. »
A ház megalapított 1807-ben. SEGWIN 106 & 108, rue Croix-de-Segway BOUDAUX
Kapható minden nagyobb illatszertáznál, gyógyszerárban és gyógyszer kereskedésben.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS, „MAGYAR SELTERS“

Vegyelemre a budapesti m. kir. egyetemen. Szerecsné vegyi öszettele, kevés szachar, de gasdag, félig kómti szénvartartalma kiváló hatásnak bizonyult különösen tüdőbetegek számára és a bol a szabadszénveszteségek jelentése megóvja a betegét a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kómti szénveszteségek a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg testréseibe való gyors és biztos felvételé eszköze. Ezen tulajdonságok közönséget a Margit-forrásra azon kiváló előnyök is, hogy a bol szabadszénvartartalomban erősebb ásványvíz, mint a seclérvány-felcholzbergi, tüdőbetegekben, különösen tüdővérzésnél már nem alkalmazhatók a Margit-forrás itit a legjobb hatás mellett folyton használnak. A tüdőbetegek kímélős gyógyításában, különösen a leglátogatottabb Gőrsborsdorfbán, a Margit-víz otthonosá vált. — Orvosi tekintélyünk Budapest: Dr. Korányi, Dr. Gröbhardt, Dr. Nuytt, Dr. Poór, Dr. Kétly, Dr. Barbás; Bécsben: Dr. Humberger, Dr. Duschek stb. a legjobb eredményekkel alkalmazták a léggőz-, emésztő- és húgyvezeték általános hurutos bántalmáit.

Mint ivóvíz

präservatív-gyógyszernek bizonyult legelőkelőbb Trieste-Fiumóban KOLERA megbetegedés ellen a „MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárolagos ÉDESKÜTY L.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fúszkereskedésben és vendéglőkben.

Vasuti menet-rend. Érvényes 1889. évi június hó 1-étől.

Budapecstről Eszékre	812. vegyes vonat	802. személy vonat	814. vegyes vonat	Eszékről Budapecstre	813. vegyes vonat	801. személy vonat	811. vegyes vonat	GYORSVONAT. Budapest—Belgrád.	506.	
Budapest	9.40 este	2.40 déli.	8.10 reg.	Eszék		5.12 reg.	4.04 déli.	Budapest	Indulás	2.40 déli.
Kiskörös	1.59 reg.			Dráva-Szarvas		5.27	4.23	Szabadka	"	6.26 este
Szabadka	5.34 "	6.37 este	2.10 déli.	Dálya		5.43	4.43	Ujvidek	"	8.21 "
Tavankut	6.09 "	7.01 "	2.50 "	Erdőd		6.08	5.24	Belgrád	Erkezés	10.05 éjjel
Bajmok	6.40 "	7.29 "	3.19 "	Gombos	9.15 reg.	7.08	6.24 este	(Közlekedik minden esőtörtökön)		
Nemes-Milities	7.25 "	7.49 "	4.12 "	Szonta	9.34 "	7.21	6.46 "			
Zombor	8.05 "	8.09 "	5.00 "	Prigl. Szt.-Iván	9.54 "	7.34	7.09 "	Belgrád—Budapest	505.	
Prigl.-Szt.-Iván	8.36 "	8.29 "	5.35 "	Zombor	10.49 déli.	8.00	8.10	Belgrád	Indulás	5.30 reg.
Szonta	8.55 "	8.42 "	5.57 "	Nemes-Milities	11.13 "	8.14	8.38	Ujvidek	"	7.43 "
Gombos	9.11 "	8.53 "	6.16 "	Bajmok	12.00 dél.	8.49	9.37	Szabadka	Erkezés	1.25 dél
Erdőd	10.40 déli.	9.43 "		Tavankut	12.22 "	9.04	10.02 éjjel	Budapest		
Dálya	10.59 "	9.55 "		Szabadka	12.55 "	9.27	10.42	(Közlekedik minden szombaton)		
Dráva-Szarvas	11.50 "	10.27 éjjel		Kiskörös						
Eszék	Erkezés 12.21 dél	10.50 "		Budapest	Erkezés 7.30 este	1.25 dél	6.40 reg.			

Csatlakozások:
Szabadka—Baja:
Szem-vonat 2.45 déli. Vegy-vonat 5.45 reg.
Baja—Szabadka:
Szem-vonat 10.20 reg. Vegy-von. 6.50 este.
Szabadka—Ujvidek:
Szem-vonat 1.40 dél. Vegy-vonat 5.24 reg.
Ujvidek—Szabadka:
Szem-von. 11.16 dél. Vegy-von. 7.19 este.
Szabadka—Szeged:
Szem-von. 2.35 dél. 5.10. 6.32. 7.40 este.